

Nikola Šimić Tonin

ULICOM VLASTITE DUŠE

Povodom sedamdesetoga rođendana akademika Luka Paljetka, Dubrovnik

19., VIII, 1943

Nevjerojatna lakoća pisanja, osebnost je osobita pjesnika gospara, Luka Paljetka. Nprekinuto kretanje građevinama pjesme, *nivela* riječi, jake, slikovite, kompaktne, uklopljive sadržajnosti, ni jedna ne nosi sama za sebe. Ulicom vlastite duše, skupno toplinom zrače iz kuće riječi... pjesma ponese... nosi pjesma. Prepoznatljivost stila, potvrda znanoga književnoga puta, onoga koji ne piše za književne nagrade, već onoga koji stvara književne svjetove...

Postoje pjesnici, koji se pronadu sa prvom napisanom riječi, postoje pjesnici koji se čitav svoj stvaralački život traže i umru rasuti u tisuće stilova, ne svoji, ne umireni u sebi, već svačiji po malo, rasuti... Luko Paljetak je dobrano među prvima, prepoznatljiv, prepoznat za rana, zorno zapasao svoj pjesnički put, radan do granice koja graniči s nestvarnim. Broj objelodanjenih pjesama, književno-znanstvenih radova, knjiga, dostatan je za više književnih života, pokretljiv stvaralački duh, koji preže od ustajalosti, mirovanja, pjesnička je zviru voda iz

kamena, rijedak do majstorstva u strukturiranju pjesme, kojoj ne možeš odbiti niti zarez. On je naprosto iznikao da bude tu. Sama pomisao pomicanja, ugroza je građevine riječi, pjesnički domino efekt.

Parafrazirajući Krešimira Šegu mogao bih reći: Blago pjesnicima kojima je životni put zapečaćen pjesmom. Život mu ne prolazi danima, život mu prolazi pjesmama. Iznenaduje stalnim poetskim širenjem na drugo i drugačije, pjesničkim kozmosom, nesputan u dosezima, *nebaždiranih* omeđenosti književno-pjesničkim radovima, poezije, proze, drame, ogleda, kritike, književno-znanstvenoga rada, Paljetak je pjesnik, doživljaja, impresija, snažnih biofilmskih stihova, zanosa, zaljubljenosti u misterij riječi, pjesnik ljepote koja ga okružuje i grli toliko snažno da ne stiže zapisati sve ono što ga nadahnjuje, što osjeća, što ga ushićuje i iskri podsvijesti svijesti, utrkujući se s onim što se oku nadaje, a što prvi oblak, prevrnuo nebo, može promijeniti, povući se duhom, na čistinu izvora radosti pjesme.

Podjednako se služi stihovima i rimom, kao i bijelim stihom, premda su mu bijeli stihovi efektniji, gipkiji, više sličje kistu kojim slika svoje poetske akvarele. Luko Paljetak svojom pjesničkom snagom dobrano nadilazi ove prostore, pjesnički je barjak za u svijet odaslan s ovih prostora. On je svoj i samosvojan u prirodi u krajoliku, na moru, zagledan u planine, zagledan u starine, i arheološke artefakte, gotovo oduhovljen poetikom stećka od govora do pjesničkoga govora, kada je pjesnik radionica riječi. Hrvatski ga leksikon bilježi, „manirističkim pjesnikom“, barthesovskog svijeta-teksta, kozmogonijske množtvne „pretrpanosti“, s formativnom izgladenošću vezanog stiha. Hrvatski leksikon II svezak, L-Ž, Zagreb 1997., str. 227.

Neprocjenljiv je njegov istraživački, tragalački rad, prevodilački rad (Shakespeare, Prešern, Joyce, Chaucer i dr.), jednako tako neprocjenjiva je i njegova ruka pomoći, odziv savjetom, prosudbom, prikazom, mladih stvaralaca koji još šilje svoje književno pero, u vrijeme ljudske otuđenosti, književno-stvaralačke nesnošljivosti, putokaz pjesnicima-početnicima do ucjeljivanja u umjetničku cjelinu stvaralačkog, ublažujući stvaralački strah nabujale misaone slojevitosti, iziskuje napor, na koji mnogi nisu spremni...!

Književno-znanstvena pozornost spram Luka Paljetka neće moći ništa najednom, kratkog daha, s njegovim radom. Na dugi će vremenski horizont, zbog širine, tematske razgranatosti, umjetnički formi, s toliko mogućih znanstveno-kritički kutova gledanja, širine dosega Lukinog stvaralačkoga rada, rada u svoj znanstvenoj punoći, koji izlazi iz shema uokvirene praćenosti kulturne kronike ovih prostora, kroničara kulturnih zbivanja, bezkalupni je izazov nezaobilaznim književnim povjesničarima, kroničarima pisane riječi, i oko nje, i samim sudionikom s obje strane, sudionikom Lukom, tik uz vrelo kulturnih događanja svog vremena, u doticaju s književno-kulturnim gromadama, s živućim spomenicima, ka putu ospomeničavanja... Toliko toga priziva, viri, iziskuje vrijeme, prikaze, znalca u doseg, akademika Luka Paljetka, iziskuje Lukijanu, Zavoda za književnost i teatrologiju HAZU.

I u svom sedamdesetom rođendanu (Dubrovnik, 19., VIII, 1943.) Paljetkova književna zvijezda stvaralački pulsira i svijetli krštenja zvijezda... spoznajnosti određenih a neomeđenih... u svome širenju nebom punoćom sjaja.

Veličina Veliki, veliča susretnika u susretu, u susretu s gospodarom Lukom, počasti uspomenu, učiteljem pisane riječi za generacije i generacije koje dolaze... po prirodi pjesnikom, i jedno i drugo, u prirodi pjesništva, bogati sjećanja.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPIRATI